

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการข้อสนเทศเพื่อใช้ในการสอน รวมทั้งแหล่งข้อสนเทศที่ใช้ของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สอบถามกับอาจารย์จำนวน 122 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานและกำหนดตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม ไว้ดังนี้ คือ

1. อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารที่สอนในกองวิชาต่างกัน มีความต้องการรูปแบบข้อสนเทศแตกต่างกัน
2. อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารที่อยู่ในกลุ่มที่เน้นทางด้านวิชาการ มีความต้องการรูปแบบข้อสนเทศแตกต่างจากอาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มที่เน้นทางด้านกายภาพ
3. อาจารย์ชายและอาจารย์หญิงของโรงเรียนเตรียมทหาร มีความต้องการรูปแบบข้อสนเทศแตกต่างกัน
4. อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการรูปแบบข้อสนเทศแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ อาจารย์ในกองวิชาทั้ง 7 (คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ สังคมศาสตร์ ทหาร และพลศึกษา)

เพศ (อาจารย์ชาย อาจารย์หญิง)

ประสบการณ์การสอน (1 ปี 2-10 ปี 11-20 ปี

21 ปีขึ้นไป)

กลุ่มวิชา (กลุ่มวิชาการ กลุ่มกายภาพ)

ตัวแปรตาม คือ รูปแบบของข้อสนเทศ 8 รูปแบบ (หนังสือ หนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาค ไลตทัศน์วัสดุอุปกรณ์)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติ ค่าร้อยละ มีชดิม เลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบน-
มาตรฐาน t-test วิเคราะห์ความแปรปรวน F-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติ
ทางสังคมศาสตร์ (SPSS - Statistical Package for the Social Sciences)
ที่ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อสน เทศเพื่อการสอนของอาจารย์โรงเรียน
เตรียมทหาร ผู้วิจัยได้แบ่งวัตถุประสงค์เป็น 4 ประการ คือ เพื่อการบรรยาย เพื่อการวางแผน
การสอน เพื่อการออกข้อสอบ และเพื่อมอบหมายให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติม ผลปรากฏว่า
อาจารย์ต้องการใช้ข้อสน เทศเพื่อประโยชน์ในการบรรยายมากที่สุด รองลงมา เพื่อประโยชน์
ในการวางแผนการสอน เพื่อมอบหมายให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติม และเพื่อประโยชน์ในการ
ออกข้อสอบ (ตามลำดับ จำนวน 75 คน, 28 คน, 15 คน และ 4 คน)

2. ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารที่สอนใน
กองวิชาต่างกัน มีความต้องการรูปแบบข้อสน เทศแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ ปรากฏว่า
อาจารย์ในแต่ละกองวิชา มีความต้องการข้อสน เทศ 3 รูปแบบ แตกต่างกัน คือ หนังสือ
หนังสือพิมพ์ และสไลด์ทัศนวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนความต้องการอีก 5 รูปแบบ
ไม่แตกต่างกัน คือ หนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น วารสาร จุลสาร และกฤตภาค ซึ่งไม่เป็นไปตาม
สมมติฐาน

3. ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารที่อยู่ในกลุ่ม
ที่เน้นทางด้านวิชาการ มีความต้องการรูปแบบข้อสน เทศแตกต่างจากอาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มที่ เน้น
ทางด้านกายภาพ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า อาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มที่ เน้นทางด้านวิชาการมีความ
ต้องการข้อสน เทศในรูปแบบหนังสือแตกต่างกันกับอาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มที่ เน้นทางด้านกายภาพ
ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนความต้องการอีก 7 รูปแบบ คือ หนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น
วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาค และสไลด์ทัศนวัสดุอุปกรณ์ ปรากฏว่ามีความต้องการไม่
แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

4. ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศแตกต่างกัน ผลของการวิเคราะห์ปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกันทั้ง 8 รูปแบบ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

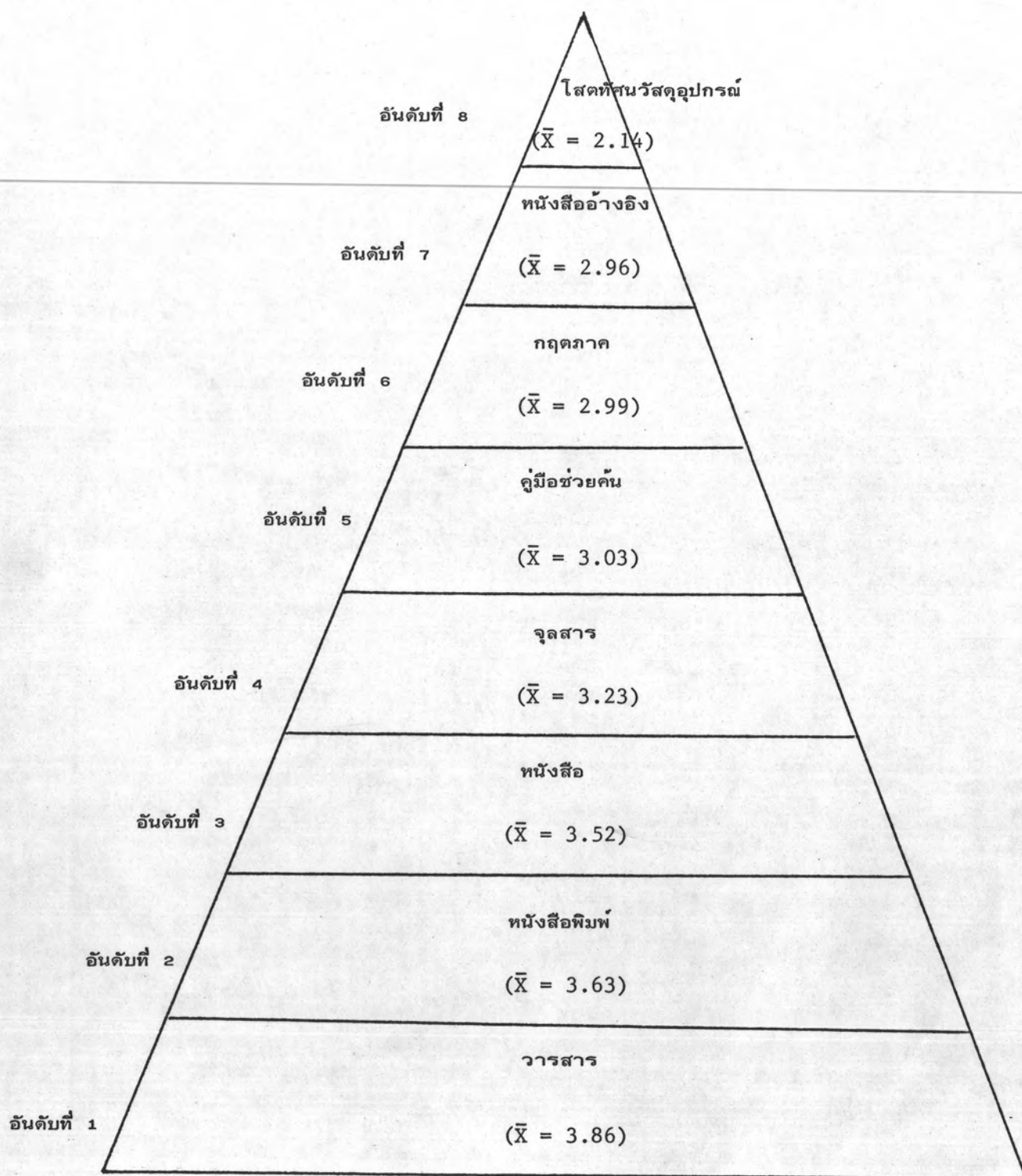
5. ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า อาจารย์ชายและอาจารย์หญิงของโรงเรียนเตรียมทหารมีความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า อาจารย์ชายและอาจารย์หญิงมีความต้องการแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน จำนวน 4 รูปแบบ คือ หนังสือ หนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น และจุลสาร ส่วนความต้องการอีก 4 รูปแบบ คือ วารสาร หนังสือพิมพ์ กฤตภาค และโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

6. ในการศึกษาความต้องการภาษาของข้อสอบ เทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารนั้น ปรากฏว่า มีความต้องการภาษาของข้อสอบ เทศเป็น 3 ประการ คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาไทยกับภาษาอังกฤษเท่า ๆ กัน ผลปรากฏว่า อาจารย์มีความต้องการภาษาของข้อสอบ เทศเป็นภาษาไทยมากที่สุด รองลงมาคือ ต้องการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเท่า ๆ กัน ส่วนความต้องการอันดับสุดท้าย คือ ภาษาอังกฤษ

7. จากการศึกษาถึงแหล่งข้อสอบ เทศที่ใช้ของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร ผู้วิจัยได้กำหนดแหล่งข้อสอบ เทศเป็น 3 แหล่ง คือ ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร และแหล่งอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์เอกสาร ผลปรากฏว่า อาจารย์ใช้แหล่งข้อสอบ เทศจากที่อื่น ๆ มากที่สุด ซึ่งแหล่งนี้ประกอบด้วย ทรัพยากรส่วนตัว การสนทนากับเพื่อนร่วมงาน ผู้เชี่ยวชาญ และบุคคลอื่น ๆ จากประสบการณ์ของตนเอง และจากการแสดงทางวิชาการ อันดับรองลงมาคือ การใช้ห้องสมุด และศูนย์เอกสาร เป็นอันดับสุดท้าย

8. จากผลของการวิจัยดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้สามารถกำหนดโครงสร้างความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 โครงสร้างความต้องการรูปแบบข้อสน เทศของอาจารย์โรงเรียน เดเรียนทหาร

จากโครงสร้างแผนภูมินี้ แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ทั้งหมดมีความต้องการข้อเสนอเทศ
ในรูปแบบวารสารมากที่สุด ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมาตามลำดับคือ หนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.63$)
หนังสือ ($\bar{X} = 3.52$) จุลสาร ($\bar{X} = 3.23$) คู่มือช่วยค้น ($\bar{X} = 3.03$) กฤตภาค
($\bar{X} = 2.99$) หนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 2.96$) และต้องการน้อยที่สุด คือ ไลด์ทัศนวัสดุ-
อุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.14$)

ดังจะได้สรุปผลการวิจัยความต้องการข้อเสนอเทศของอาจารย์ทั้งหมด โดยเสนอในรูป
ของตาราง ดังนี้

ตารางที่ 34 สรุปผลการวิจัยความต้องการข้อสนเทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย/สมมติฐานในการวิจัย	ผลการวิจัย	ความสัมพันธ์ของกับสมมติฐาน
<p>1. ในการศึกษาวัตถุประสงค์ในความต้องการใช้ข้อสนเทศ เพื่อการสอนของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร</p>	<p>ต้องการเพื่อการบรรยาย มากเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ เพื่อวางแผนการสอน, มอบหมายให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติม และเพื่อประโยชน์ในการออกข้อสอบ ตามลำดับ</p>	-
<p>2. ในการศึกษาความต้องการภาษาของข้อสนเทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร</p>	<p>ต้องการภาษาไทยมากที่สุด รองลงมาคือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเท่า ๆ กัน และภาษาอังกฤษ เป็นอันดับสุดท้าย</p>	-
<p>3. ในการศึกษาแหล่งข้อสนเทศที่ใช้ของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร</p>	<p>ใช้จากแหล่งอื่น ๆ มากที่สุด (ทรัพยากรส่วนตัว, การสนทนากับเพื่อนร่วมงาน ผู้เชี่ยวชาญ และบุคคลอื่น ๆ, จากประสบการณ์ของตนเอง และจากการแสดงนิทรรศการทางวิชาการ) รองลงมาคือ ห้องสมุด และศูนย์เอกสารเป็นอันดับสุดท้าย</p>	-

วัตถุประสงค์ในการวิจัย/ สมมติฐานในการวิจัย	ผลการวิจัย	ความสอดคล้องกับสมมติฐาน
<p>4. อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารที่สอนในกองวิชาต่างกัน มีความต้องการรูปแบบข้อสอบที่แตกต่างกัน</p>	<p>ผลการวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องการแตกต่างกัน 3 รูปแบบ คือ หนังสือ หนังสือพิมพ์ และ โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ - ต้องการไม่แตกต่างกัน 5 รูปแบบ คือ หนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น วารสาร จุลสาร และกฤตภาค 	<ul style="list-style-type: none"> - สอดคล้อง - ไม่สอดคล้อง
<p>5. อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารที่อยู่ในกลุ่มที่เน้นทางด้านวิชาการ มีความต้องการรูปแบบข้อสอบที่แตกต่างกันจากอาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มที่เน้นทางด้านกายภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องการแตกต่างกัน 1 รูปแบบ คือ หนังสือ - ต้องการไม่แตกต่างกัน 7 รูปแบบ คือ หนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาค และ โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - สอดคล้อง - ไม่สอดคล้อง
<p>6. อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความต้องการรูปแบบข้อสอบแตกต่างกัน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องการไม่แตกต่างกัน ทั้ง 8 รูปแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่สอดคล้อง

ตารางที่ 34 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ในการวิจัย / สมมติฐานในการวิจัย	ผลการวิจัย	ความสอดคล้องกับสมมติฐาน
<p>7. อาจารย์ชายและอาจารย์หญิงของโรงเรียนเตรียมทหาร มีความต้องการรูปแบบข้อสนทนาแตกต่างกัน</p>	<p>ผลการวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องการแตกต่างกัน 4 รูปแบบ คือ หนังสือหนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น และจุลสาร - ต้องการไม่แตกต่างกัน 4 รูปแบบ คือ วารสารหนังสือพิมพ์ กฤตภาค และสารสนเทศวิทยุปรกรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - สอดคล้อง - ไม่สอดคล้อง
<p>8. โครงสร้างความต้องการการรูปแบบข้อสนทนาของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องการมากที่สุด ตามลำดับดังนี้ วารสารหนังสือพิมพ์ หนังสือ จุลสาร คู่มือช่วยค้น กฤตภาคหนังสืออ้างอิง และสารสนเทศวิทยุปรกรณ์ เป็นอันดับสุดท้าย 	<p>-</p>

อภิปรายผล

การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ความแตกต่างในความต้องการข้อสนเทศนั้น เนื่องจากแบบสอบถามความต้องการข้อสนเทศ ได้กำหนดให้ผู้ตอบระบุระดับความต้องการ ซึ่งมีตั้งแต่ ไม่ต้องการเลย (0 คะแนน) ต้องการน้อยที่สุด (1 คะแนน) ต้องการน้อย (2 คะแนน) ต้องการปานกลาง (3 คะแนน) ต้องการมาก (4 คะแนน) และจนถึง ต้องการมากที่สุด (5 คะแนน) และในการแปลความหมายระดับความต้องการจะพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยจึงกำหนดระดับความต้องการ เพื่อการแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.51 - 5.00	หมายความว่า มีความต้องการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.51 - 4.50	หมายความว่า มีความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.51 - 3.50	หมายความว่า มีความต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.51 - 2.50	หมายความว่า มีความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	0.00 - 1.50	หมายความว่า มีความต้องการน้อยที่สุด

ในการอภิปรายผลนี้ ผู้วิจัยใช้สมมติฐานและวัตถุประสงค์ในการวิจัย ตามที่ได้ระบุไว้ในสรุปผลการวิจัยเป็นแนวทางในการนำเสนอข้อมูล พร้อมทั้งเปรียบเทียบข้อค้นพบของผู้วิจัยกับข้อค้นพบในงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ความต้องการข้อสนเทศเพื่อการบรรยาย

ผลของการวิจัยที่ว่า อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารต้องการข้อสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์ในการบรรยายมากที่สุด นับว่า มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนเตรียมทหาร ซึ่งมีขอบเขตวิชากว้างขวางมาก เพราะนอกจากจะเรียนในภาควิชาการ ประกอบด้วยวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย วิชาทหาร และวิชาพลศึกษา ทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติแล้ว นักเรียนเตรียมทหารต้องฝึกภาคสนาม ซึ่งมีความสำคัญยิ่ง อีกทั้งต้องปฏิบัติตามวินัยทหารอย่างเคร่งครัดตลอดเวลา จึงทำให้นักเรียนเตรียมทหารมีเวลาที่จะศึกษตามลำพัง หรือมีเวลาเป็นของตัวเองน้อยมาก ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สถาบันทางทหาร ดังนั้น การบรรยายจึงเป็นวิธีการ

สอนที่อาจารย์เลือก เพราะนอกจากจะช่วยให้นักเรียนประหยัดเวลาในการค้นคว้าแล้ว การบรรยายยังช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่กว้างขวาง ครอบคลุมเนื้อหา โดยใช้เวลาไม่มากนัก อีกทั้งเป็นโอกาสที่ผู้สอนได้สามารถเผยแพร่ความรู้ตลอดทั้งวิธีได้ดีที่สุด เป็นการเข้าใจ และเอาใจใส่ในการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจารย์ผู้สอนเองจะมีความคล่องตัว สามารถเปลี่ยนแปลงปรับปรุง และสลับเปลี่ยนการสอน ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมได้ทันที อีกทั้งง่ายต่อการเตรียมตัวมาก และการสอนแบบบรรยายนี้ยังเป็นที่ยอมรับกันในระดับต้น ๆ ของมหาวิทยาลัย (บำรุง กัดเจริญ และฉวีวรรณ กินาวงศ์ 2527: 181) ดังนั้นการที่อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารต้องการใช้ข้อสนเทศเพื่อการบรรยายมากที่สุดนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เหมาะสมและสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนของโรงเรียน

2. ความต้องการภาษาของข้อสนเทศ

ผลของการศึกษาความต้องการภาษาของข้อสนเทศที่อาจารย์โรงเรียนต้องการนั้น สรุปได้ว่า อาจารย์ต้องการข้อสนเทศทุกรูปแบบที่เป็นภาษาของตนเอง คือ ภาษาไทย มากที่สุด การค้นพบนี้สอดคล้องกับการค้นพบของ กาย (Guy 1981: 44-48) ว่า อาจารย์ในแผนกพลศึกษา ในมหาวิทยาลัยประเทศอังกฤษ ต้องการข้อสนเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาอื่น ๆ ความต้องการภาษาของข้อสนเทศที่เป็นภาษาของตนเองนั้น ไม่ได้จำกัดเพียงเฉพาะผู้เป็นอาจารย์เท่านั้น นักจิตวิทยา และนักประวัติศาสตร์ เองก็ต้องการเช่นเดียวกัน อาทิเช่น ไลน์ (Line 1969: 16-17) ได้สรุปว่า นักจิตวิทยา เมื่อเขียนบทความจะอ้างอิงผลงานที่เป็นภาษาเดิมของตนมากกว่างานที่เป็นภาษาอื่น ๆ และสติก (Steig 1981: 549-500) ก็พบว่า นักประวัติศาสตร์ชาวอเมริกัน ไม่ชอบใช้ข้อสนเทศที่เป็นภาษาอื่น ยกเว้นภาษาของตนเอง

การที่ทั้งอาจารย์ นักจิตวิทยา และนักประวัติศาสตร์ ก็ดี ต้องการภาษาของข้อสนเทศที่เป็นภาษาของตนเองนั้น นั้นเป็นเพราะการที่ได้อ่านภาษาของตนเองสามารถเข้าใจได้ง่าย และเข้าใจได้ลึกซึ้งกว่าการอ่านภาษาอื่น ๆ อีกทั้งการอธิบายตัวอย่าง ผู้เขียนมักจะยกตัวอย่างที่เหมาะสมกับสภาพของวัฒนธรรมและประเพณีในภาษานั้น ๆ มาประกอบ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้

เกิดมีวรรณกรรมแปลจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง เพื่อให้ข้อสนเทศเหล่านั้นเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายทั่วโลก ไม่ว่าข้อสนเทศนั้นจะอยู่ในรูปแบบใดและภาษาใดมาก่อน

ดังนั้น การที่อาจารย์ของโรงเรียนเตรียมทหารต้องการข้อสนเทศที่เป็นภาษาไทยมากที่สุดนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่าจะเป็นด้วยเหตุผลและสอดคล้องกับการค้นพบของ กาย (Guy 1981: 44-48); ไลน์ (Line 1969: 16-17) และ สติก (Steig 1981: 549-500) ดังกล่าวแล้วข้างต้น

3. การใช้แหล่งข้อสนเทศ

ผลการวิจัย ปรากฏว่า อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารนิยมใช้แหล่งข้อสนเทศอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ห้องสมุด หรือศูนย์เอกสาร อาจารย์นิยมที่จะใช้ทรัพยากรส่วนตัว, การสนทนากับเพื่อน และจากประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอนเอง มากเป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ เมนเซล (Menzel 1964: 13) ที่ว่า เมื่อข้อสนเทศมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีความหลากหลาย ทำให้เป็นที่ยอมรับกันว่า คนเองนั้นไม่สามารถติดตามข้อสนเทศได้หมด จำเป็นต้องอาศัยผู้ใกล้ชิดหรือเพื่อนช่วยชี้แนะ และข้อสนเทศบางอย่างก็ไม่สามารถหาอ่านได้จากเอกสารความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อสนเทศที่เกี่ยวกับความสามารถในทางปฏิบัติหรือทักษะ อีกทั้งผลการวิจัยที่ปรากฏว่า อาจารย์ต้องการใช้ข้อสนเทศเพื่อการบรรยายมากที่สุด ทำให้มองภาพพจน์ในการใช้แหล่งข้อสนเทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารได้แจ่มชัดยิ่งขึ้น ด้วยการบรรยายนั้น ย่อมต้องการข้อสนเทศที่ละเอียด มีปริมาณมาก เพื่ออธิบายให้นักเรียนบังเกิดความเข้าใจลึกซึ้งในบทเรียน เพราะการเรียนการสอนของโรงเรียนเตรียมทหารต่างจากการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอื่น ๆ คือ มีทั้งภาควิชาทหารและการฝึกภาคสนาม อาจารย์จำเป็นต้องสอนให้ตรงและครบตามหลักสูตร นอกจากนั้นการสอนจากประสบการณ์ของผู้สอนเองจะมีบทบาทมากในการสอนที่โรงเรียนเตรียมทหาร เพราะนอกจากจะทำให้ผู้เรียนเกิดอารมณ์คล้อยตาม เห็นความสมจริง ยังทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น ศรัทธา ในตัวผู้สอนมากขึ้น และการที่อาจารย์ใช้แหล่งข้อสนเทศที่เป็นทรัพยากรส่วนตัวของอาจารย์เองนั้น จึงทำให้คาดได้ว่า แหล่งข้อสนเทศใกล้ตัวอาจารย์ที่สุด คือ ห้องสมุดของโรงเรียนเตรียมทหาร อาจจะมีข้อสนเทศที่ตรงกับความต้องการของอาจารย์น้อยมาก เนื่องจากการปรับเปลี่ยนหลักสูตร ห้องสมุดโรงเรียน

เตรียมทหารจึงยังขาดความพร้อมในการที่จะให้บริการนั่นเอง ดังนั้นอาจารย์จึงจำเป็นต้อง
ชวนช่วยหาข้อสนเทศทุกวิถีทาง เพื่อพัฒนานักเรียนพร้อม ๆ กัน ทั้งด้านสติปัญญาและผละกำลัง
ให้เป็นนักเรียนที่ดีและมีคุณค่าต่อไป

สำหรับผลการศึกษาคำชี้แจงแห่งข้อสนเทศเพื่อการสอน ที่นิยมใช้ทรัพยากรส่วนตัว
และการพบปะสนทนาระหว่างเพื่อนนี้ นอกจากจะสอดคล้องกับการใช้แห่งข้อสนเทศของ
อาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (พูลสุข น้าสุนีย์ 2526) และ
การใช้ของอาจารย์ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
(สุรีย์ มุทงามงคล 2527) แล้ว นักวิทยาศาสตร์ นักสังคมศาสตร์ ตลอดจนอาจารย์ผู้สอน
ในต่างประเทศ ก็มีความต้องการที่สอดคล้องกันอีกด้วย เช่น เฮิร์ต และรูเบนสไตน์ (Hertz
and Rubenstein 1953) ศึกษาเกี่ยวกับวิศวกรชาวอเมริกัน ; เมนเซล (Menzel 1964:
13) ศึกษาเกี่ยวกับนักวิทยาศาสตร์ ; สภาที่ปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายทางวิทยาศาสตร์ (Advisory
Council on Scientific Policy 1965: 83-112) ศึกษาเกี่ยวกับนักเคมีและ
นักฟิสิกส์ ชาวอังกฤษ ; กลุ่มห้องสมุดมหาวิทยาลัยบาร ประเทศอังกฤษ ศึกษาเกี่ยวกับนักวิจัยสาขา
สังคมศาสตร์ (Lin and Garvey 1972: 19-20); เพรสคอต (Prescott, quoted
in Lin and Garvey 1972: 11) ศึกษาเกี่ยวกับนักจิตวิทยา และลอลลี (Lolly 1978:
1172 A) ศึกษาเกี่ยวกับคณาจารย์วิทยาลัยฮาร์แวนท์

4. ความแตกต่างในความต้องการรูปแบบข้อสนเทศของอาจารย์ที่สอนในกองวิชาต่างกัน

ในเรื่องความต้องการที่แตกต่างกันของบุคคล มีนักวิจัยหลายคนเห็นพ้องกันว่า นักวิชาการ
ต่างสาขา กัน จะมีความต้องการที่แตกต่างกัน และยิ่งไปกว่านั้น แม้นักวิชาการในสาขาเดียวกัน
หรือกลุ่มเดียวกัน ก็ยังมีความต้องการที่แตกต่างกันอีกด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น
ความสนใจของแต่ละบุคคล และประเภทของงานที่ทำหรืออาชีพ (Goldberg 1971: 273-
284; Lin and Garvey 1972: 22; Skelton 1973: 138-156) ดังนั้นเมื่อผลการ
วิจัยปรากฏว่า อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารมีความต้องการ หนังสือ หนังสือพิมพ์ และ
โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ แตกต่างกัน จึงรับกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยกำหนด และสอดคล้องกับคำกล่าว
ข้างต้น การที่อาจารย์มีความต้องการที่ต่างกันในรูปแบบดังกล่าว ขึ้นอยู่กับสาขาวิชาที่อาจารย์สอน

เป็นปัจจัยสำคัญ ดังการศึกษาของ สเกลตัน (Skelton 1973: 138-156) พบว่า การที่นักวิทยาศาสตร์ และนักสังคมศาสตร์ ในประเทศอังกฤษ ที่มีสภาพแวดล้อมต่างกันและสังกัด ในสาขาวิชาต่างกัน มีผลทำให้มีความต้องการที่แตกต่างกัน

ส่วนความต้องการในรูปแบบของหนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น วารสาร จุลสาร และ กฤตภาค ที่อาจารย์แต่ละกองมีความต้องการที่ไม่แตกต่างกันนั้น มีความเป็นไปได้ว่า ความไม่แตกต่างกันมีผลสืบเนื่องมาจากการที่อาจารย์ในแต่ละกองวิชาเห็นความสำคัญของรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าวเท่า ๆ กัน ดังจะเห็นได้จากอาจารย์ทุกกองวิชามีความต้องการหนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น จุลสาร และกฤตภาค ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.51 - 3.50$) และมีความ ต้องการวารสารในระดับมากเท่า ๆ กัน ($\bar{X} = 3.51 - 4.50$) จึงทำให้เมื่อทดสอบแล้ว ผลจึงไม่ปรากฏความแตกต่างในความต้องการข้อสนเทศในรูปแบบเหล่านี้ การค้นพบนี้ แม้ว่า จะไม่รับกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ก็ตาม หากแต่ไปสอดคล้องกับการศึกษาของ สเกลตัน (Skelton 1973: 138-156) ที่ได้เปรียบเทียบความต้องการข้อสนเทศของนักวิทยาศาสตร์ และนักสังคมศาสตร์ ในประเทศอังกฤษ ปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มใช้วารสารสาระสังเขป และ วรรณกรรมไม่แตกต่างกัน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับการศึกษาของวิลสัน (Wilson 1983: 313-A) พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความต้องการข้อสนเทศแต่อย่างใด ของอาจารย์ ในสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า มีความเป็นไปได้ ที่ความต้องการของอาจารย์ในกองวิชาต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ตามข้อค้นพบในตารางที่ 7 และ ตามการศึกษาของ สเกลตัน และวิลสัน ดังกล่าวแล้ว

5. ความแตกต่างในความต้องการรูปแบบข้อสนเทศของอาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มที่เน้นทางด้านวิชาการ และกลุ่มที่เน้นทางด้านกายภาพ

จากผลการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มวิชาการ มีความต้องการรูปแบบข้อสนเทศแตกต่างจากอาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มกายภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานเพียงรูปแบบเดียว คือ หนังสือ ส่วนอีก 7 รูปแบบ คือ หนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาค และสารสนเทศวัสดุอุปกรณ์ มีความต้องการไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

การที่อาจารย์ทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการหนังสือแตกต่างกัน โดยที่อาจารย์ในกลุ่มวิชาการมีความต้องการมากกว่าอาจารย์ในกลุ่มกายภาพ แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ในกลุ่มวิชาการต้องการข้อมูลที่มีรายละเอียด มีเนื้อหาสาระ เน้นทางด้านทฤษฎี เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการบรรยายต่อนักเรียนเตรียมทหารมาก จึงต้องการหนังสือ ตำรา คู่มือประกอบการสอนต่าง ๆ มากกว่าอาจารย์ที่อยู่ในกลุ่มกายภาพ คือ วิชาทหาร และวิชาพลศึกษา ซึ่งส่วนมากจะอาศัยการปฏิบัติ ทักษะ ความชำนาญ บุคลิกภาพ อีกทั้งประสบการณ์ของอาจารย์ ประกอบในการสอนมากกว่าที่จะค้นคว้าจากหนังสือและตำราต่าง ๆ

ส่วนความต้องการในอีก 7 รูปแบบ ที่ไม่ปรากฏความแตกต่างกัน ผู้วิจัยคาดว่ามีความเป็นไปได้ที่อาจารย์ทั้ง 2 กลุ่ม มีความต้องการที่ไม่แตกต่างกัน เพราะเมื่อพิจารณาถึงระดับความต้องการของอาจารย์ทั้ง 2 กลุ่ม จะเห็นได้ว่า มีความต้องการที่อยู่ในระดับที่สัมพันธ์กันตลอด ไม่ว่าจะเป็นความต้องการในระดับมาก ระดับปานกลาง หรือในระดับน้อยก็ตาม (ดูตารางที่ 15) ดังนี้ ความต้องการวารสาร หนังสือพิมพ์ อยู่ในระดับมาก ความต้องการหนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น จุลสาร และกฤตภาค อยู่ในระดับปานกลาง และความต้องการโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับน้อย จึงเป็นไปได้ว่า อาจารย์ทั้ง 2 กลุ่ม เห็นความสำคัญของหนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาค และโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ ในการที่นำข้อสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการสอนนักเรียนอย่างทัดเทียมกันนั่นเอง

6. ความแตกต่างในความต้องการรูปแบบข้อสนเทศกับประสบการณ์การสอน

จากผลการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีความต้องการข้อสนเทศที่ไม่แตกต่างกันทั้ง 8 รูปแบบ และไม่เป็นไปตามสมมติฐาน จากการตอบแบบสอบถามของอาจารย์จึงทำให้พิจารณาได้ว่า อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารนั้น เป็นผู้ชวนชวยอยู่เสมอ แม้ว่าจะมีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 1 ปี หรือมากกว่า 21 ปีขึ้นไป ก็ตาม อาจารย์ยังคงกระตือรือร้น อีกทั้งต้องการพัฒนาตนเองและการสอนตลอดเวลา พยายามรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ เพราะการสอนนั้น เป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ อาจารย์จะต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนใช้เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ ที่จะสร้างประสบการณ์ให้เกิดการพัฒนาแก่นักเรียนอย่างเต็มความสามารถ และเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ดังนั้นอาจารย์จึงจำเป็นต้องได้ข้อสนเทศจากหลาย ๆ รูปแบบ

ความไม่แตกต่างในความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศกับประสบการณ์การสอนของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารนี้ สอดคล้องกับการค้นพบของ ซัมเมอร์ส, แมธธิสัน และคอนรี (Summers, Matheson and Conry 1983: 75-85) ที่พบว่า นักการศึกษาที่มีประสบการณ์ทางการศึกษาดังกันนั้น ไม่มีความแตกต่างกันในการใช้วารสารทางการศึกษาแต่อย่างใด

7. ความแตกต่างในความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศระหว่างอาจารย์ชายและอาจารย์หญิงของโรงเรียนเตรียมทหาร

การที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานว่า อาจารย์ชายและอาจารย์หญิงมีความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศที่แตกต่างกัน เนื่องจากการสังเกตของผู้วิจัยที่มีประสบการณ์ร่วมกับอาจารย์ทั้ง 2 ฝ่าย เป็นระยะเวลาพอสมควร ทำให้คาดว่า มีความเป็นไปได้ที่อาจารย์ชายและอาจารย์หญิงมีความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศแตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อผลการวิจัยปรากฏว่า มีความต้องการที่แตกต่างกัน และรับกับสมมติฐานเพียง 4 รูปแบบ คือ หนังสือ หนังสืออ้างอิง คู่มือช่วยค้น และจุลสาร อีกทั้งในความแตกต่างกันนี้ อาจารย์หญิงเป็นผู้ที่มีความต้องการมากกว่าอาจารย์ชายทั้งสิ้น จึงทำให้พิจารณาได้ว่า อาจารย์หญิงต้องการข้อสอบ เทศปริมาณมากเพื่อใช้ในการบรรยาย จากการสังเกตของผู้วิจัย อาจารย์หญิงมักจะสอนโดยอธิบายรายละเอียดมากกว่าอาจารย์ชาย แม้กระทั่งเกร็ดความรู้ปลีกย่อยเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ และเป็นไปได้ว่า อาจารย์หญิงได้ข้อสอบ เทศจากหนังสือ เป็นหลักในการบรรยาย และเพิ่มสาระให้ลึกซึ้งเฉพาะเรื่องยิ่งขึ้นจากข้อสอบ เทศที่ได้จากหนังสืออ้างอิง ได้ข้อสอบ เทศเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ทันสมัยชั่วระยะเวลานั้น ๆ จากจุลสารเท่านั้นยังไม่พอ อาจารย์หญิงคงจะใช้คู่มือช่วยค้น เพื่อค้นหาข้อสอบ เทศเพิ่มเติมจากที่อื่น ๆ ถ้าเปรียบเทียบกับวิธีการสอนของอาจารย์ชาย อาจารย์ชายมักจะสรุปเรื่องราวให้กะทัดรัดมากกว่า ดังนั้นอาจารย์ชายจึงไม่ต้องการรายละเอียดลึกซึ้งของข้อสอบ เทศเท่ากับอาจารย์หญิง

ส่วนความต้องการ วารสาร หนังสือพิมพ์ กฤตภาค และสไลด์ทัศนวัสดุอุปกรณ์ ที่ไม่ปรากฏความแตกต่างกัน และไม่รับกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยคาดว่า มีความเป็นไปได้ที่อาจารย์ทั้ง 2 ฝ่าย ต้องการไม่แตกต่างกัน เพราะจากการศึกษาความต้องการรูปแบบข้อสอบ เทศ

ของอาจารย์ทั้งหมด ซึ่งก็คือ ความต้องการของทั้งอาจารย์ชายและอาจารย์หญิงนั่นเอง อาจารย์มีความต้องการ วารสาร หนังสือพิมพ์ มากเป็นอันดับที่ 1 และอันดับที่ 2 และความต้องการนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด 2 รูปแบบ ต้องการกฤตภาคเป็นอันดับที่ 6 และความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ อาจารย์ต้องการเป็นอันดับที่ 8 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย และความต้องการอยู่ในระดับน้อยด้วยกัน จึงทำให้พิจารณาได้ว่า

1) อาจารย์ทั้งชายและหญิงเห็นคุณค่าและได้รับประโยชน์จากวารสารและหนังสือพิมพ์ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน จากการเรียนการสอนของโรงเรียนเตรียมทหารที่มีหลักสูตรต่างจากระดับอุดมศึกษาทั่วไป ทำให้อาจารย์ทั้ง 2 ฝ่าย มุ่งที่จะสร้างฐานความรู้ให้นักเรียนเป็นผู้นำทางทหารที่พร้อมไปด้วยคุณสมบัติ โดยการให้รับรู้ข่าวสารความเคลื่อนไหวและเหตุการณ์ที่เป็นปัจจุบันตลอดเวลา ที่อาจารย์บรรยายและชี้แจงให้นักเรียนทราบในข้อสนเทศจากวารสารและหนังสือพิมพ์ เนื่องจากลักษณะการปกครองของโรงเรียนเตรียมทหาร อาจารย์ทั้ง 2 ฝ่าย ตระหนักดีว่า นักเรียนต้องระวังตนให้อยู่ในกรอบของวินัยทหารตลอดเวลา นับแต่ย่างก้าวเข้ามาศึกษาในโรงเรียนเตรียมทหาร โอกาสที่จะได้รับความรู้โดยการศึกษาตามลำพังหรือเข้าใช้ห้องสมุดมีน้อยกว่านักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ มาก

2) สำหรับความต้องการกฤตภาค และโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ ที่ต้องการไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยคาดว่า อาจารย์ทั้ง 2 ฝ่าย อาจเห็นว่าไม่มีความจำเป็นและเป็นการซ้ำซ้อน หากจะอ่านข้อสนเทศจากกฤตภาคอีก เพราะกฤตภาคก็คือ การตัดข้อความจากวารสารและหนังสือพิมพ์ปะติดลงในกระดาษแล้วจัดเก็บไว้ นั่นเอง เพราะอาจารย์ทั้งสองฝ่ายต่างก็ได้รับข้อสนเทศเหล่านั้นโดยละเอียดจากวารสารและหนังสือพิมพ์ที่อาจารย์มีความต้องการมากที่สุดแล้ว นอกจากนั้น เท่าที่ผ่านมา อาจารย์ทั้งชายและหญิงส่วนมากเคยชินกับการบรรยายโดยปราศจากอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ จึงทำให้ไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของอุปกรณ์เหล่านี้ว่าจะช่วยอาจารย์ในการสอนได้มากเพียงใด และอาจจะเสียเนื้อมาจากเนื้อหาหลักสูตรของโรงเรียนที่มีขอบเขตวิชา กว้างขวาง ทั้งภาคการศึกษาและการฝึกภาคสนาม อีกทั้งนักเรียนเตรียมทหารจะต้องเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่แทรกซ้อนเข้ามาตลอดเวลา และสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลา 1 ปี อาจารย์อาจจะเห็นว่า ถ้าบรรยายโดยไม่มีอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุช่วย จะทำให้สำเร็จภารกิจของอาจารย์ได้มากกว่า รวดเร็วกว่า และมีประสิทธิภาพ ที่ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะเป็นเช่นนั้น

เพราะนักเรียนเตรียมทหาร เป็นผู้ผ่านการคัดเลือกนักเรียนมาอย่างดีจากเหล่าทัพต่าง ๆ ดังนั้นจึงสามารถที่จะรับความรู้ทั้งหมดที่อาจารย์ถ่ายทอดให้ได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงทำให้ความต้องการใส่ทัศนวัสดุอุปกรณ์ของอาจารย์ชายและอาจารย์หญิงจึงไม่แตกต่างกัน ดังผลการวิจัยในตารางที่ 24

8. โครงสร้างความต้องการรูปแบบของข้อสนเทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร

จากผลการสำรวจความต้องการรูปแบบข้อสนเทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร ปรากฏว่า อาจารย์มีความต้องการ วารสาร หนังสือพิมพ์ และหนังสือ ($\bar{X} = 3.86$, $\bar{X} = 3.63$ และ $\bar{X} = 3.52$) ในอัตราเฉลี่ยระดับมาก มีความต้องการจุลสาร, คู่มือช่วยค้น, กฤตภาค และหนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 3.23$, $\bar{X} = 3.03$, $\bar{X} = 2.99$ และ $\bar{X} = 2.96$) ในอัตราเฉลี่ยระดับปานกลาง และต้องการใส่ทัศนวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.14$) ในอัตราเฉลี่ยระดับน้อย

ลักษณะความต้องการในโครงสร้างเช่นนี้ จะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะเป็น วารสาร หนังสือพิมพ์ และหนังสือ ที่อาจารย์ต้องการอยู่ในระดับมากนั้น ล้วนแต่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการสอนของอาจารย์มาก อีกทั้งเป็นการเน้นความต้องการใช้ข้อสนเทศของอาจารย์เพื่อการบรรยายมากที่สุด ได้เด่นชัดยิ่งขึ้น เพราะข้อสนเทศทั้ง 3 รูปแบบนั้น ล้วนมีสาระและคุณค่าในการให้ข้อมูล เหตุการณ์ และข้อเท็จจริง ทุกแขนงวิชา โดยเฉพาะวารสารและหนังสือพิมพ์ มีการเสนอเรื่องราวที่ฉับไวต่อเหตุการณ์ หนังสือพิมพ์ให้ข่าวสารที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์มากที่สุด และมีอายุเพียงวันเดียวเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นข่าวภายในประเทศ ข่าวภายนอกประเทศ หรือจากทั่วโลก ก็ตาม และสำหรับหนังสือนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้มีพระราชดำรัสถึงคุณประโยชน์ของหนังสือว่า เปรียบเสมือนคลังที่รวบรวม เรื่องราวความรู้ ความคิด วิทยาการทุกด้านทุกแขนง ซึ่งมนุษย์ได้เรียนรู้ และพยายามบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ดังนั้นหนังสือจึงเป็นสิ่งที่มีความและมีประโยชน์ที่ประมาณไม่ได้ (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช 2515: 58)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้มองเห็นความต้องการข้อสนเทศของอาจารย์ในแนวความคิดรวมได้ว่า อาจารย์นั้นต้องการข้อสนเทศที่ครอบคลุมทุกแขนงวิชา ความรู้ มีเนื้อหาลึกซึ้ง ได้รายละเอียดที่กว้างขวาง มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลมาอย่างดี ตลอดจนให้แนวความคิดตั้งแต่พื้นฐาน และสูงขึ้นไปตามลำดับ โดยที่อาจารย์จะได้ข้อสนเทศลักษณะนี้จากหนังสือ พร้อมกันนั้นอาจารย์ยังต้องการข้อสนเทศที่ทันสมัยอยู่เสมอ ให้สาระพร้อมกันหลาย ๆ ด้าน จากวารสารและหนังสือพิมพ์ โดยนำข้อสนเทศเหล่านี้ประมวลกันเข้าเพื่อประโยชน์ในการบรรยายให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ต่อไป

ผลการศึกษา ความต้องการวารสารมากที่สุดของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารได้สอดคล้องกับความต้องการของอาจารย์มหาวิทยาลัยในประเทศหลายแห่ง คือ อาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ณิศา สวัสดิ์สรรพ์ 2520); อาจารย์ในคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (สุนีย์ นุ้ยจันทร์ 2524) และ อาจารย์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง (สุรีย์ นุทงามงคล 2527) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความต้องการของอาจารย์มหาวิทยาลัยในต่างประเทศอีกด้วย เช่น ตรงกับความต้องการของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเพอร์ดู (Rzasa and Moriarty 1970: 403-407) ; อาจารย์ในมหาวิทยาลัยนอร์ธอีสต์ ลุยเซียนา และเซาท์อีสต์ ลุยเซียนา (Budd and Dicarlo 1982: 17-24) และตรงกับความต้องการของอาจารย์ในสาขามนุษยศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยเก่าแก่ที่สุด 6 แห่ง ของประเทศไนจีเรีย (Bozimo 1983: 123-135) และสำหรับความต้องการโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ที่อาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารมีความต้องการน้อยที่สุด ตรงกับความต้องการใช้ของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, อาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น และอาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ทัศนาศา ชาญพล 2520; ทัศนีย์ ขวัญสุวรรณ 2521; พะวงพิศ เทียนทิม 2524; พูลสุข น้าสุนีย์ 2526)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น คาดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษ์ห้องสมุดของโรงเรียน เตรียมทหารโดยตรง ในอันที่จะจัดการบริการของห้องสมุดให้ได้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด ในฐานะเป็นแหล่งข้อสนเทศที่ใกล้ตัวอาจารย์ เพราะการที่มีการปรับ เปลี่ยนหลักสูตรโรงเรียน เตรียมทหารจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นระดับอุดมศึกษา ทรัพยากรที่มีอยู่เดิมอาจไม่ตรงตามความต้องการของอาจารย์มากนัก ดังนั้น

1. บรรณารักษ์สามารถนำโครงสร้างความต้องการรูปแบบข้อสนเทศจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นแนวทางในการสร้างทรัพยากรในห้องสมุดได้เป็นอย่างดี โดยต้องคำนึงถึงความต้องการในรูปแบบใหญ่และรูปแบบย่อย เพื่อให้เป็นไปในสัดส่วนที่เหมาะสม (โดยดูจากแผนภูมิที่ 1 โครงสร้างความต้องการรูปแบบข้อสนเทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร และตารางที่ 7-14 ประกอบ)

ในการจัดหาทรัพยากรนี้ บรรณารักษ์ควรขอความร่วมมือจากอาจารย์ทุกกองวิชา ให้เป็นผู้เลือกหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จากรายชื่อหนังสือ หรือบรรณานุกรมที่บรรณารักษ์เสนอให้ บางครั้งบรรณารักษ์อาจจะทำบรรณนิทัศน์ประกอบรายชื่อด้วยก็ได้ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการตัดสินใจของอาจารย์ให้ได้ดียิ่งขึ้น แล้วหลังจากนั้น บรรณารักษ์จะเป็นผู้คัดเลือกอีกครั้ง เพื่อให้จำนวนและปริมาณของทรัพยากรสอดคล้องกับจำนวนอาจารย์ที่สังกัดในแต่ละกองวิชา อีกทั้งให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ โดยต้องคำนึงถึงภาษาของข้อสนเทศ เพราะอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหารต้องการข้อสนเทศที่เป็นภาษาไทยมากที่สุด

2. เมื่อจัดหาทรัพยากรต่าง ๆ ได้ตรงตามความต้องการแล้ว ห้องสมุดควรเริ่มประชาสัมพันธ์ เพราะจากผลการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์ไม่ค่อยใช้แหล่งข้อสนเทศที่เป็นห้องสมุด ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์ที่จะทำให้อาจารย์รู้ซึ่งถึงคุณค่าของห้องสมุดว่า เป็นแหล่งสรรพวิชาความรู้ ให้อาจารย์บังเกิดความมั่นใจว่าห้องสมุดสามารถให้ข้อสนเทศที่อาจารย์ต้องการได้และทันท่วงที การประชาสัมพันธ์สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การเขียนบทความที่ให้ความรู้ในวิชาการแขนงต่าง ๆ และความรู้รอบตัว ไม่ว่าจะเกี่ยวกับ ภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม

วิทยาศาสตร์ และสังคม เป็นต้น บางครั้งอาจจะแนะนำหนังสือใหม่หรือมีค่าที่มีอยู่ในห้องสมุด เพื่อเป็นการกระตุ้นหรือชักจูงให้มาอ่านหนังสือเล่มนั้น ๆ ในวารสารของโรงเรียน หรืออาจจะทำในรูปของนิทรรศการ เช่น จัด "วันส่งเสริมการใช้ห้องสมุด" มีการแสดงหนังสือใหม่ หรือเสนอเรื่องใด เรื่องหนึ่งที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียน เป็นต้น

3. เมื่อผลการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์มีความต้องการวารสาร หนังสือพิมพ์ และหนังสือมากที่สุดนั้น บรรณารักษ์ควรพร้อมที่จะส่งเสริมบริการทั้ง 3 รูปแบบนี้ ให้มากกว่าการจัดทรัพยากรไว้บริการ โดยการทำในรูปของ บริการข้อสนเทศที่ทันสมัย (Current Awareness) ด้วยการพิมพ์รายชื่อหนังสือใหม่ (Accession list) แจกแก่อาจารย์ตามระยะเวลาที่กำหนด หรือทำรายชื่อบทความจากวารสาร (Current contents) เป็นการแจ้งข้อความในวารสารที่เข้ามาถึงใหม่ หรืออีกวิธีหนึ่ง คือ การถ่ายสำเนาหน้าสารบัญวารสาร เวียนไปตามกองวิชาต่าง ๆ เพื่อให้อาจารย์ได้ตรวจสอบว่า มีหนังสือและบทความที่ตนสนใจหรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้อาจารย์เข้าห้องสมุด นอกจากนี้อาจมีการบริการเวียนวารสารฉบับใหม่ที่เข้ามาถึงห้องสมุด แต่วิธีนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบรรณารักษ์เองว่า เหมาะสมและประเมินความคุ้มค่าว่ามีมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้อาจมีปัญหาดำเนินการภายหลัง เช่น วารสารถูกฉีกขาด หรือสูญหาย เป็นต้น ในส่วนของหนังสือพิมพ์ บรรณารักษ์อาจจะวางนโยบายให้อาจารย์ได้ยืมฉบับล่วงหน้าออกนอกห้องสมุดได้ หรือถ้าหากไม่สามารถให้ยืมออกได้ ห้องสมุดควรมีเครื่องถ่ายสำเนาเอกสารไว้บริการในราคาพอสมควร และถ้าหากจะให้อาจารย์ได้รับข้อสนเทศทุกรูปแบบตามความต้องการ ห้องสมุดควรมีบริการเลือกและแพร่ข้อสนเทศ (Selective Dissemination of Information) หรือที่เรียกกันว่า บริการ SDI โดยเลือกคัดข้อสนเทศเฉพาะเรื่องและเฉพาะบุคคล สำหรับบริการแก่อาจารย์ที่ต้องการ ซึ่งวิธีนี้ผู้วิจัยคาดว่า จะทำความพึงพอใจให้แก่อาจารย์มากที่สุด เพราะการได้รับข้อสนเทศตามที่ตนต้องการ แม้ว่า จะไม่มีเวลาเข้ามาใช้ในห้องสมุดเองก็ตาม

4. ในทางตรงกันข้าม การที่ผลการวิจัยปรากฏว่า อาจารย์ต้องการโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ เป็นอันดับสุดท้ายนั้น ห้องสมุดควรได้มีส่วนแก้ไขทัศนคติในเรื่องนี้ เพราะการศึกษาใน

ปัจจุบัน ได้เน้นที่จะให้อาจารย์หรือผู้สอนใช้อุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ เข้าช่วยในการสอน เพราะการเรียนที่ผู้เรียนได้สัมผัสทั้งประสาทตาและประสาทหู ย่อมช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ เรียนรู้ได้เร็ว ชัดเจน และลึกซึ้งกว่าการเรียนที่สัมผัสเฉพาะประสาทหูอย่างเดียว ดังนั้น ห้องสมุดควรจัดหาอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ อีกทั้งพยายามหาวิธีทางที่จะกระตุ้นให้อาจารย์ได้ใช้อุปกรณ์เหล่านี้ประกอบการสอนและการบรรยาย บรรณารักษ์ควรทำรายชื่อโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ทั้งหมดที่มีอยู่ในห้องสมุด รวมทั้งให้คำแนะนำ และอธิบายในการใช้ให้อาจารย์ได้ทราบ

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาความต้องการข้อสน เทศของอาจารย์โรงเรียนเตรียมทหาร เพื่อประโยชน์ในการใช้เป็นพื้นฐาน และแนวทางในการสร้างทรัพยากรของห้องสมุดโรงเรียนเตรียมทหารให้มีคุณค่า และตรงตามความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด ข้อสำคัญอยู่ที่ อาจารย์มิได้เป็นข้าราชการหรือบุคลากรเพียงกลุ่มเดียวในโรงเรียน หากยังมีบุคลากรอื่น ๆ อีก ดังนั้น การวิจัยเรื่องต่อ ๆ ไป ในแนวทางนี้ จึงสามารถศึกษาเกี่ยวกับ

1. ศึกษาความต้องการข้อสน เทศของผู้ใช้ห้องสมุดกลุ่มอื่น ๆ เช่น ระดับผู้บริหาร, นักเรียนเตรียมทหาร และข้าราชการทั่วไป เพื่อกำหนดโครงสร้างความต้องการข้อสน เทศรวมทั้งหมด
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพและปริมาณของทรัพยากรห้องสมุด เพื่อจะได้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดให้มีปริมาณเพียงพอ มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร และตรงตามความต้องการของคณาจารย์ นักเรียน และข้าราชการทุกคน
3. ศึกษาความต้องการข้อสน เทศของบุคลากรทั้งหมด ในโรงเรียนนายร้อยพระ-จุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ เพื่อประโยชน์ในการจัดหาทรัพยากรร่วมกัน และการยืมระหว่างห้องสมุด
4. ศึกษาทัศนคติของผู้ใช้ที่มีต่อการบริการของห้องสมุดโรงเรียนเตรียมทหาร